

ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι... Δρ. ν. 3.—

Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ » » 3,50

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΤΙΜΑΤΑΙ

Λεπτῶν 20

264—Γραφιστὸν ἰδ. Ἑρμοῦ—264

Ὁ πραγματικὸς σκοπὸς τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Χριστοῦ, δὲν ἦτο νὰ ἔλθῃ καὶ δημοσιεύσῃ ὑψηλὰς τινας ἀληθείας· δὲν ἤλθε νὰ ἰδρύσῃ ἐκκλησίαν, νὰ οἰκοδομήσῃ θρησκευτικὴν ἱεραρχίαν, νὰ εἰσαγάγῃ συνηθείας ἐπὶ προσευχῶν, καὶ ἰδιαζούσας ἐπόψεις περὶ Θεοῦ καὶ περὶ καθήκοντος. Ἦλθεν ἀπερροφημένος μᾶλλον ἐν ἐνὶ λογισμῷ, ἀφοσιωμένος ἐν μιᾷ ὑψηλῇ ἀποστολῇ, νὰ ἐκζητήσῃ καὶ σώσῃ τοὺς ἀπολωλότας. Ἡ ἐπιθυμία καὶ ὁ ἀκατάσχετος οὗτος πόθος, ἔκαιε καὶ ἔλαμπεν ἐν παντὶ τῷ βίῳ αὐτοῦ ὡς τὸ καθαρὸν πῦρ λάμπει ἐν τῷ ἀδάμαντι, τοῦτο δὲ ἦτο ὅπερ ἔδωκε τὴν δέξιμόν καὶ τὴν ἀκρὰν καλλονὴν εἰς τὸν βίον αὐτοῦ. Οὐδέποτε ἐποίησε βῆμα, οὐδέποτε προέβη εἰς κίνημα, ἐν τῇ σαρκί, ὅπερ νὰ μὴ ἔτεινε πρὸς σωτηρίαν ἀπολωλότος τινος.

Ὁ βίος τοῦ Χριστοῦ ἦν καταπληκτικὸς, διότι ἦν πλήρης πράξεων ἃς οὐδεὶς ποτε ἐπραξεν. Οἱ λόγοι τοῦ ἦσαν θαυμάσιοι, διότι ἦσαν τοιοῦτοι οἷους οὐδεὶς ποτε ἐλάλησεν· αὐταὶ αἱ συμπάθειαι αὐτοῦ ἦσαν μία ἀποκάλυψις· οὐδὲν ἕτερον στήθος ἠσθάνθη ποτε ταύτας. Κατέλαβε τὸν κόσμον ἐξαπίνης· ἦτο πρωτότυπος, μοναδικός, πρόβλημα εἰς τοὺς κρατίστους τῶν ἡμερῶν του. Οἱ ὑποκριταὶ ἐθεώρησαν τοῦτον ὑποκριτὴν ὡς ἑαυτοὺς, ἐνεργούντα μόνον μετὰ μείζονος ὀξυδερχείας. Ἦν παρὰ πολὺ ἀγαθὸς διὰ τοὺς κακοὺς ὅπως πιστεύσωσιν εἰς αὐτόν, ἦτο δὲ παραπολὺ ἀγαθὸς διὰ τοὺς ἀρίστους ὅπως ἐκτιμῇσωσιν αὐτόν. Αὐτοὶ αἱ μαθηταὶ του βραδέως ἐνόησαν αὐτόν. Οὐδέποτε ἐνόησαν αὐτόν καθολοκληρίαν ἑωσοῦ ἀφηρέθη ἀπ' αὐ-

τῶν. Ἐχρειάσθη νὰ φωτισθῶσιν ὑπὸ τοῦ Πνεύματος πρὶν ἢ δυνηθῶσι νὰ μάθωσι ποῖον καὶ τί ἔσχον ἐν μέσῳ αὐτῶν. Μόνον ἀφοῦ τὸ Πνεῦμα κατήλθε κεντήσαν αὐτοὺς, ἐνόησαν τὴν ἀποστολὴν του, καὶ ἤρξαντο ἐξαπτόμενοι καὶ καίοντες ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ αἰσθήματος χάριν τῶν ψυχῶν. Τότε, καὶ τότε μόνον ἐξῆλθον ἐμπνευσθέντες τῷ πνεύματι τοῦ Κυρίου αὐτῶν. Οἱ ἐργάται τοῦ Χριστοῦ ἃς μὴ παρίδωσι τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο τοῦ Χριστοῦ, τοῦτον ἀπαμιμούμενοι.

ΦΡΙΤΙΟΦ

ΣΚΑΝΔΙΝΑΥΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Καὶ αἶφνης, ἐνῷ ὁ δῦσμοιρος ἐθεώρει τὸν οὐρανὸν κατήλθε ἐπὶ τῶν μελανῶν κυμάτων θεῖα ὀπτασία. Νὰς χρυσοὺς κεκοσμημένους δι' ἀδαμάντων ὅστις ἤρχετο ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ τοποθετηθῇ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὅπου ὑψοῦτο ἡδὴ ὁ ναὸς τοῦ Βαλδούρ. Οἱ θεοὶ ἅπαντες ἐστεμμένοι εἶχον δώσει ἐκεῖ συνέντευξιν καὶ ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς ἠνεωγμένης θύρας ἴσταντο αἱ Μοῖραι. Ἡ μία ἐδείκνυε τὸ θέατρον τῆς πυρκαϊᾶς καὶ ἡ ἑτέρα ἐν γλυκείῳ βλέμματι ὑψοῦ τὴν χεῖρα πρὸς τὸν καινουργῆ ναόν. Μόλις ἐγένετο καταληπτὴ ἡ ὀπτασία αὕτη τῷ Φριτιόφ καὶ διελύθη πρὸ τῶν ἐφθαλμῶν του.

Πλὴν ἐνόησε τὴν σημασίαν αὐτῆς καὶ ὑπεσχέθη ὡς ἀνάθημα τῷ Βαλδούρ νὰ κτίσῃ ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως καὶ ἀνεγείρῃ ναὸν πολλῷ τοῦ πρώτου ὠραιότερον· οὕτως ἤλπιζε νὰ διαλλαχθῇ ταῖς θεαῖς.

«Καλύφθητι χλόη καὶ ἀνθεαὶ ὡς πᾶντι λόφῳ! εἶπε τελειόνων· ῥέετε σαπφείρινα ῥεύματα, ἐπὶ τῆς ἐχθρίας

Ξιμου· ἐγὼ θέλω νὰ κοιμηθῶ ὑπὸ τὰ δένδρα ταῦτα στηρίζων τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος μου, ὅπως ἐνευροπολήσω τὴν φιλίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν συγγνώμην τῶν θεῶν.»

Ὁ ναὸς τοῦ Βαλδοῦρ ἐπερατώθη· ὡμοιάζε πρὸς γιγαντιαίαν ἐκ χρυσοῦ ἀσπίδα ὑπερσυσταζομένην ὑπὸ ἰσχυρῶν κινόνων. Πέριξ αὐτοῦ ὑψοῦντο, ὅχι ὡς πρότερον τείχη, ἀλλὰ κιγκλίδες σιδηρεῖς πλουσίως κεκοσμημέναι. Λευκοὶ λίθοι λαξευτοὶ ἀπετέλουν τὸ οἰκοδόμημα ὅπερ θὰ ἐνόμιζε τις ὅτι ἐκτίσθη διὰ χειρῶν γιγάντων. Ὑψοῦτο μεγαλοπρεπῶς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βράχου· τὸ ὑπερήφανον ἀετώμα του ἀντενέκλατο εἰς τὰ κρυσταλλώδη τοῦ βράχου ὕδατα· ἦτο ἀντίτυπον τοῦ Βουγγάλα ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὁ βωμὸς αὐτοῦ ἦτο λελαξευμένος ἐπὶ ἐνὸς καὶ μόνου ὄγκου μαρμάρου ἐν τινὶ μυθῷ τοῦ τείχους, χρώματος βαθέος κυανοῦ πεποικιλμένου διὰ χρυσοῦν ἀστέρων διεκρίνετο τὸ ἀργυροῦν τοῦ θεοῦ ἄγαλμα. Δώδεκα λευγαίμονες περθένοι, φέρουσιν ἄνθη εἰς θυσίαν, εἰσῆλθον ἀνὰ δύο τονίσασαι ἱερὰν μελωδίαν εἰς τιμὴν τοῦ Βαλδοῦρ. Ἐξέμουνον τὸν θεὸν τοῦτον, τὸν φίλον τῶν πλασμάτων, τὸ θεῖον θῦμα τὸ πεσὸν ὑπὸ τὰ βέλη τοῦ Ὀδοῦρ, ὅπερ ἐκλαυσαν οὐρανὸς καὶ γῆ καὶ θάλασσα· καὶ ὁ ἥχος οὗτος ἦτο τόσῳ ὀξύς καὶ ἡδὺς ἐνταυτῷ ὥστε δὲν ἐφαίνετο ἐξερχόμενος ἐξ ἀνθρωπίνων στηθῶν.

Ὁ Φριτιῶφ στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ ξίφους τοῦ εὐρίσχετο ἐν ἐκστάσει· αἶφνης ὅλαι αἱ μάχαι καὶ τὰ πολεμικὰ κατορθώματά του τῷ ἐφάνησαν διαλυόμενα ὡς ὄναρ ἐν τῇ νυκτί. Ἡ ψυχὴ τοῦ ὑψοῦτο πρὸς τοὺς οὐρανούς· μετὰ τῶν γλυκυτάτων ἐκείνων ἤχων. Ἐνόμιζε ὅτι ἡδύνατο νὰ εἰρηνεύσῃ μετὰ παντός ἔχοντος· πνοὴν, ὅπως φανῇ, διηλλαγμένος πρὸ τοῦ Ἀλφάδωρ.

Εἶδε τότε εἰσερχόμενον ἐν τῷ ναῷ μέγαν ἱερέα ἐξόχου ἀναστήματος καὶ νέον καὶ ὠραῖον ὡς αὐτός· ὁ Βαλδοῦρ, ἀλλὰ φέροντα ἀργυρὰν γενειάδα διακεχυμένην μέχρι τοῦ στήθους του καὶ ἔχοντα ἐγκεχαράγμεν ἐπὶ τοῦ μετώπου του τὴν θεῖαν γλυκύτητα. Νέον αἶσθημα τὸ τοῦ σεβασμοῦ ἐνέπλησε τὴν ἔξοχον ψυχὴν τοῦ ἥρωος καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ κράνους του πτέρυγες τοῦ αἵματος ἐταπεινώθησαν πρὸ τοῦ γέροντος ὅστις ἀπευθύνων τὸν λόγον πρὸς αὐτὸν εἶπεν·

«—Καλῶς ἦλθες, υἱέ μου Φριτιῶφ, σὲ ἀνέμενον. Ἀκουσον τί θὰ σοὶ εἴπω. Γινώσκεις ὅτι ὁ Ἀλφάδωρ θέτει δύο βάρη ἐφ' ἐκάστης ἀνθρωπίνης πλάστιγγος· τὸ τῆς ἰσχύος καὶ τὸ τῆς γλυκύτητος. Οὐδεὶς ἀρνεῖται τὴν ἰσχύον τῷ Θῶρ οὐδὲ τὴν φρόνησιν τῷ Ὀδίν· πλὴν ἀμφοτέρων ἡ λάμπει τῶν διαδημάτων ὠχρίασε ὅταν ἐφάνη ὁ Βαλδοῦρ οὗτος εἰς ὃν ἀνεπαύοντο νὰ συναθροίσῃ τοὺς κατοίκους τοῦ Βαλχάλα. Ἡ πάλῃ ὑφίσταται παντοῦ ἐν τῇ κτίσει καὶ κατὰ τὴν στιγμήν ἐτι ταύτην αὐτὸς ὁ οὐρανὸς δὲν ἐξαιρεῖται τοῦ κοινοῦ νόμου.

Ἀναμνήσθητι τῶν καιρῶν ἐκείνων ὅτε ἡ εἰρήνη κατῴ-

κει ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτε ἡ ζωὴ σου ἦτο ἀγνή ὡς ὁ οὐρανός. Ὁ Βαλδοῦρ κατῴκει τότε ἐν τῇ εὐσεβεὶ ψυχῇ σου· πλὴν γινώσκεις ὅρα τί ἐστὶ διαλλαγή; θεῶρε μοι νεανία· μὴ ὠχρία. Γινώσκω προσφορὰν ἀρεστωτέραν τοῖς θεοῖς μᾶλλον ἢ ὁ καπνὸς τῶν θυσιῶν, τὴν θυσίαν τῆς ἐκδικήσεως καὶ τῆς μνησικακίας. Νεανία, ἀν δὲν γινώσκεις τὴν ἀφῆσιν, διαπὶ ἀνῆγειρες τὸν ναὸν τοῦτον; Διὰ λίθων μόνον δὲν δύναται τις νὰ ἐλκύσῃ τὴν εὐμένειαν τοῦ Βαλδοῦρ. Διαλλάχθητι μετὰ τοῦ ἐχθροῦ σου μετὰ σαυτοῦ ἐτι, καὶ τότε εἰσαὶ διηλλαγμένος καὶ μετὰ τοῦ χρυσοβραχίονος θεοῦ. Ἐν τῇ μεσημβρίᾳ ὁμιλοῦσι περὶ νέου τινὸς Βαλδοῦρ, υἱοῦ παρθένου, ὃν ἀπέστειλεν ὁ Ἀλφάδωρ ὅπως ἐξηγήσῃ τὰς ἀκαταλήπτους ρουνικάς γραφὰς τὰς ἐγγεγλυμμένας ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τῆς εἰμαρμένης. Τὸ σύνθημα αὐτοῦ ἦν εἰρήνη! ἡ ἀγάπῃ ἦτο τὸ ξίφος του καὶ ὁ λόφος τοῦ κράνους του περιστέρα. Ἐζήσεν ἅγιος, ἐδίδασκε τὸν λαόν, ἀπέθανε συγχωρῶν, καὶ ὁ τάφος αὐτοῦ μένει ἐτι σήμερον ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν ὑψηλῶν φοινίκων. Δὲν γινώσκω καλῶς τὴν διδασκαλίαν του· πλὴν προαίσθημά τι τῶν ἰδίστων τῆς ζωῆς μου στιγμῶν λέγει μοι ὅτι ἡμέραν τινα θέλει ἀνατεῖλει αὕτη καὶ ἐν τῷ Βορρᾷ. Δι' ἡμᾶς τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον Βορρᾶς καὶ τὰ παραττόμενα φύλλα τῆς δρυὸς θέλουσι καλύπτει τοὺς λησμονηθησομένους τάφους μας. Εὐτυχὴς γενεὰ, ἥτις θέλεις ποτισθῇ εἰς τὰ κύματα τοῦ νέου φωτός, σὲ συγχαίρω μακρόθεν· μὴ καταφρόνει ἡμῶν οἵτινες ἀνερευνήσαμεν τιμῶς τὴν ἀλήθειαν. Φριτιῶφ μισεῖς τοὺς υἱοὺς τοῦ Βήλχα. Διὰ τί; διότι δὲν ἠθέλησαν νὰ δώσωσι τὴν ἀδελφὴν των ὡς σύζυγον εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ ἐλευθέρου χωρικοῦ; Σὺ αὐτὸς λέγεις ὅτι ἡ καταγωγὴ εἶναι ἀποτέλεσμα τέχνης καὶ οὐχὶ ἀξίας· πλὴν καὶ αὕτη ἡ δόξα τῶν ἀνθρώπων δὲν προσέρχεται ἐκ τῆς ἀξίας ἀλλ' ἐκ τῆς τέχνης. Σὺ αὐτὸς Φριτιῶφ, δὲν ἐπαίρεσαι ἐπὶ τοῖς κατορθώμασί σου. Καὶ ἐν τοῖς τοῖς ἢ ἦν κέκτησαι δυνάμεις δὲν εἶναι σὴ σοὶ ἐδόθη. Μὴ ἀποδοκίμαζε παρὰ τοῖς ἄλλοις τὴν ὑπερηφάνειαν, ἦν σὺ αὐτὸ ἐγκλείεις ἐν τῇ καρδίᾳ σου. Ὁ βασιλεὺς ἔλγ ἀπέθανε

«Πῶς; ἠρώτησεν ὁ Φριτιῶφ. Ποῦ; πότε; πῶς;

«—Γινώσκεις ὅτι ἐμάχετο ἐν Φινλανδίᾳ καθ' ὃν καιρὸν σὺ ἤρχιζες νὰ κτίζῃς τὸν ναὸν τοῦτον. Ὑπάρχει ἐκεῖ ἀρχαῖον ἱερὸν, κεκλεισμένον πρὸ χρόνων, ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ ὁποίου ἐφαίνετο παλαιὸν εἰδωλὸν κλονιζόμενον, ὅπερ οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ. Ὁ ἔλγ ἐθῆκε πλήρη ὀργῆς ὅπως κατεδαφίσῃ τὸν ναὸν τοῦ ξένου τούτου θεοῦ· πλὴν ἡ σκωληκόβροτος αὐτοῦ θύρα ἔπεσε καὶ ὁ λίθινος θεὸς, πίπτων ἔθραυσε τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐχθροῦ του. Τὴν νύκτα ταύτην ἐθῆκεν ἡ περὶ τούτου εἰδήσις. Ὁ Ἀλφᾶν βασιλεύει μόνος ἀπὸ τῆς γῆς. Τεῖνε τὴν χεῖρα αὐτῷ θυσίας τοῖς θεοῖς τὴν ὀργὴν σου· ἰδοὺ τί ὁ Βαλδοῦρ ἀπαιτεῖ, καὶ τοῦτο ἀπαιτῶ καὶ ἐγὼ, ἐγὼ ὁ ἱερεὺς τοῦ ἡπίου τούτου θεοῦ. Ἄν ἀποποιήσῃς νὰ ὑπακούσῃς εἰς μάτην ἔκτισας τὸν ναὸν τοῦτον, εἰς μάτην ἔχασα τοὺς λόγους μου.»

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐφάνη ὁ Ἀλφᾶν ἐπὶ τοῦ ἐκ

χαλκού κατωφλοίου τοῦ ναοῦ· διὰ βλέμματος ἀσταθούς, κατεμέτρησε τὸν τόσῳ ἐπιφοβὸν ἐχθρὸν τηρῶν σιγῇ. Εὐθύς ὁ Φριτιόφ ἀπέκδυται τὸ ξίφος τοῦ στηρίζει ἐπὶ τοῦ ἐκ χρυσοῦ βωμοῦ τὴν ἀσπίδα τοῦ καί: α—'Εν τῇ πάλῃ ταύτῃ, λέγει, ἡ νίκη ἀνήκει ἐκείνῳ ὅστις πρῶτον ἐκτείνει πρὸς τὸν ἄλλον τὴν χεῖρα.»

Ὁ βασιλεὺς ὑψοῖ τὰς χειρίδας τοῦ καὶ αἱ δύο ἐκκινῶν χεῖρες αἱ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον κεχωρισμέναι συσφίγγονται πάλιν ὡς σημεῖον συνδέσμου.

Ὁ ἱερεὺς αἶρει τὴν κατὰ τοῦ ἐξορίστου ἀράν· ἡ κεφαλὴ τοῦ Φριτιόφ, ἀπαλλαγέντος ταύτης ἀνορθοῦται εὐφροσύνῳ. Αἶφνης φαίνεται ἡ Ἰνγεβόργη φέρουσα στολὴν γαμήλιον μετὰ τοῦ βασιλικοῦ ἐμβλήματος τῆς ἱκτίδος καὶ περιεστοιχισμένη ὑπὸ τῶν ἀκολουθῶν της, ὡς ἡ σελήνη ὑπὸ τῶν ἀστέρων. Οἱ ὠραῖοι ὀφθαλμοὶ της εἰσὶ πλήρης δακρύων· ἔρχεται νὰ στήριχθῇ ἐπὶ τῆς ἀγκάλῃς τοῦ ἀδελφοῦ της. Ἀλλ' οὗτος συγκεκνημένος ὡς καὶ αὐτὴ ἀποθέτει αὐτὴν ἡδέως ἐπὶ τῆς καρδιάς τοῦ πιστοῦ φίλου τῆς νεότητός της· πρὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Βαλδοῦρ τείνει τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Φριτιόφ ἐκείνον ὅστις τὴν ἡγάπησε τόσο.

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΕΡΕΘΙΣΤΟΝ

Πολλάκις κοινῶς ἐκλαμβάνομεν εὐερέθιστον τινὰ διαθέσιν ἰσχυρὰν ὡς ἰσχυρὸν χαρακτήρα. Τὸν ἄνθρωπον ὅστις καθίστησι τοὺς ὑπηρετάς νὰ τρέμωσι διὰ τοῦ βλέμματος, οὗ δὲ τῆς μανίας ἡ ἐκρηγνὺς ἐμβάλλει τοὺς παῖδας εἰς πανικόν, διότι θέλει νὰ ὑπακούωσιν εἰς τὴν θέλησιν αὐτοῦ καὶ τὸν ἴδιον αὐτοῦ τρόπον ἐν πᾶσι, καλοῦμεν ἰσχυροῦ χαρακτήρος ἄνθρωπον. Τὸ ἀληθές ἐστὶν ὅτι οὗτος εἶναι ἀσθενὴς χαρακτήρος. Μόνον τὰ πάθη τοῦ εἰσὶν ἰσχυρὰ, οὗτος δὲ ὑπ' αὐτῶν κυριεύμενος εἶναι ἀσθενής. Πρέπει νὰ μετρώμεν τὴν δύναμιν ἀνθρώπου τινος ἐκ τῆς δυνάμεως τῶν διαθέσεων αὐτοῦ καταβάλλει καὶ ἀναχαίττει, οὐχὶ ἐκ τῆς δυνάμεως ἐκείνων αἵτινες τὸν ὑπατάσσουσιν ἐντεῦθεν δὲ ἡ περιστολὴ ἐκείνου εἶναι τὸ ὕψιστον τῆς ἰσχύος ἀποτελέσμα.

Εἶδετε ποτὲ ἄνθρωπον λαμβάνοντα προφανῇ ὕβριν μόνον δὲ ὀλίγον ὠχρῶντα, εἴτα δὲ ἀπαντῶντα ἡτόχως; Οὗτος ἦν ἄνθρωπος ἰσχυρὸς πνευματικῶς. Ἡ εἶδετε ποτὲ τινὰ ἐν ἀγωνίᾳ, ἰστάμενον ὡς βράχον, κυριεύοντα ἑαυτοῦ; Ἡ τινὰ διερχόμενον διὰ πικρᾶς καθημερινῆς δοκιμασίας, σιωπηλόν, καὶ οὐδέποτε οὔτε διὰ μιᾶς λέξεως λέγοντα τῷ κόσμῳ, τί ἦτο τὸ διαταράξαν τὴν οἰκικὴν αὐτοῦ εἰρήνην; Αὕτη ἐστὶ δύναμις. Ἐκεῖνος ὅστις εἶναι ἀπηλαγμένος σφοδρῶν παθῶν ἐκεῖνος ὅστις λίαν εὐαίσθητος ὢν δύναται ἐρεθιζόμενος νὰ κρατήσῃ ἑαυτοῦ, καὶ νὰ συγχωρήσῃ, ὁ τοιοῦτος εἶναι ἰσχυρὸς ἀνὴρ, πνευματικὸς ἦρως.

Ο ΠΡΙΓΚΗΨ ΓΟΡΤΣΑΚΩΦ

Ὁ ἀρχικαγκελάριος τῆς ῥωσικῆς αὐτοκρατορίας, πρίγκιψ Ἀλέξανδρος Γορτσακῶφ, ἐν ἡλικίᾳ 78 ἐτῶν,

διατηρεῖ σὺν τῇ ῥώμῃ τοῦ σώματος, σπανίαν δύναμιν πνεύματος. Ὁ Γορτσακῶφ ἀνῆλθεν εἰς τὴν διπλωματικὴν ὑπηρεσίαν κατὰ τὴν στιγμὴν τῶν τελευταίων δυστυχημάτων τοῦ Ναπολέοντος Α', ὅτε ὁ χάρτης τῆς Εὐρώπης ἐμελλε νὰ ὑποστῇ γενικὴν ἀναθεώρησιν. Τῷ 1824 διωρίσθη γραμματεὺς τῆς ἐν Λονδίνῳ πρεσβείας, ἐκεῖ δὲ ὢν ἔμαθε κατὰ βάθος τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, μετὰ τῆς εὐκολίας τῆς ἰδιαζούσης εἰς τοὺς σλαβικούς λαοὺς. Αὐτὸς δὲ πᾶσας ἀδιακρίτως ἐκλέγων ἐκείνην ἣτις εὐκολύνει μᾶλλον τὸν μεθ' οὗ λαλεῖ, προσφερόμενος μετὰ μεγίστης πρὸς τοῦτο συγκαταβάσεως. Ἀλλὰ δὲν πρέπει τις καὶ νὰ καταχρασθῇ τῆς τοιαύτης ἐλευθερίας, πρὸ πάντων δὲ δὲν ἐπιτρέπεται παρέκβασιν ἀπὸ τῶν κανόνων τῶν διπλωματικῶν. Ὁ Βίσμαρκ παρέχει ἡμῖν ἀπόδειξιν τοῦ τοιούτου. Ὁ καγκελάριος τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας ἡμέραν τινα χωρὶς πολὺ νὰ σκεφθῇ ἀπέστειλεν ἐπίσημον γεγραμμένον γερμανιστί. Ὁ Γορτσακῶφ ὀλίγον νῦχαριστήθη ἐκ τοῦ ἀστεϊσμοῦ καὶ διείδεν ἐν αὐτῷ ἀπόπειραν πρὸς παρέκβασιν καὶ σφετερισμόν. Ἀμέσως γράφει ἀπάντησιν προσωπικὴν, καὶ τὴν γράφει εἰς ῥωσικὴν γλῶσσαν. Τὸ αὐτόγραφον τοῦτο τοῦ πρίγκηπος Γορτσακῶφ εἶναι ἐν τῶν κειμηλίων τῶν διπλωματικῶν ἀρχείων τοῦ Βερολίνου.

Τῷ 1830 ὅτε ὁ πολιτικὸς κόσμος ἐπληροῦτο δυσχερειῶν, ὁ πρίγκιψ Γορτσακῶφ κατέλιπε τὸ Λονδίνον καὶ μετέβη εἰς Ἰταλίαν ὡς ἐπιτετραμένος ἐν Φλωρεντίᾳ. Δύο ἔτη βραδύτερον τὸν βλέπομεν ἐν Βιέννῃ, ἔνθα ἡ θέσις τοῦ ἀμέσως καθίσταται δύσκολος. Ἀλλ' ὁ πρίγκιψ Γορτσακῶφ, περιεβλὼν εἰς τὸν πρῶτον βαθμὸν, ὡς ἐκ τοῦ ἀπροσδόκητου θανάτου τοῦ πρεσβευτοῦ, ἐκτίσασα μεγάλην προσωπικὴν ἐπιρροὴν καὶ αἱ συμβουλαι αὐτοῦ εἶδον ἡκούοντο, ἐτι καὶ παρὰ τοῦ γέροντος Μεττερνίχου, τοῦ μᾶλλον δυστρόπου τῶν διπλωματῶν τῆς ἀρχαίας σχολῆς. Ἐκ τῆς εἰς Βιέννην πρεσβεύσεως ταύτης χρονολογεῖται ἡ ὑπόληψις τοῦ πρίγκηπος Γορτσακῶφ ἐν τῷ διπλωματικῷ εὐρωπαϊκῷ κόσμῳ, ἡ δὲ πρεσβευσις αὐτοῦ ἐν Στουτγάρδῃ τῷ 1841, τὴν καθιέρωσε καὶ ἐπεσφράγισεν. Ἐκεῖ διεπραγματεύθη μετὰ τῆς μεγαλητέρας δεξιότητος καὶ ἀμέσους ἐπιτυχίας τὸν γάμον τῆς πριγκηπίσσης Ὀλγας τῆς Ῥωσσίας μετὰ τοῦ βασιλικοῦ πρίγκηπος κληρονόμου τοῦ θρόνου τῆς Βυρτεμβέργης. Ἡ συνάφεια αὕτη θερμῶς ἐποθεῖτο ἐν Πετρούπολει.

Διωρίσθη πρεσβευτὴς ἐν Βιέννῃ ὅτε τὸ ζήτημα τῆς Ἀνατολῆς εἰσῆρχετο εἰς μίαν τῶν τραχυτέρων φάσεων του, τὸν πόλεμον τῆς Κριμαίας. Ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία εἶχον τὴν μεγαλειτέραν ἀνάγκην ὅπως ἡ Αὐστρία τηρήσῃ τοῦλάχιστον οὐδετερότητα. Ἡ Ῥωσσία εἶχεν ἀφορμὴν νὰ ἐλπίζῃ ὅτι ἡ δύναμις ἐκείνη δὲν θὰ ἐξέπληττε τὸν κόσμον διὰ τῆς ἀχαριστίας της. Πᾶσαι αἱ προσπάθειαι τοῦ πρίγκηπος Γορτσακῶφ διηυθύνθησαν πρὸς τοῦτο. Ἀλλ' ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία ἐξενίκησαν. Ἡ Αὐστρία διετέλεσεν οὐδετέρα.

Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς συνθήκης τῶν Παρισίων, ὁ πρίγκιψ Γορτσακῶφ ἐκλήθη, ἀποσυρθέντος τοῦ κα-